

πον ὀριζόμεθα εἶναι διάθεσιν τῶν τριῶν προτάσεων κατὰ τὰς τέσσαρας ταύ-
της διαφορᾶς. Α. Ε. Ι. Ο.

„ Τὰ τέσσαρα ταῦτα φαινέμεν τὴν διαφορὰν τῶν προτάσεων τῷ λόγῳ τῆς ποσότητος
 „ ἢ ποιότητος ἐπισημαίνοντα δύναται ἐν ταῖς τρισὶ προτάσεσι πολλαπλασίῳ διατίθε-
 „ σθαι λόγῳ, ὅπερ δέκνυσιν ὁ Λεϊβνίτζιος περὶ τῆς συνδυαστικῆς τέχνης πρόβλ. Β.
 „ ἀρθ. 15. σελ. 13. Ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τέτταρσι τῶν φαινέντων τέττων ἐν ταῖς
 „ τρισὶ προτάσεσι μεταθέσεως ἵνα δύναται δέκνυσιν ὁ Ἄνσχιος ἢ ὁ Κρόσσας ἀσαφύ-
 „ πτας ἐν τῇ Λογ. σελ. 572. Τοῦτοι ἔν τε τρόποι καὶ δυνατοὶ ἐξ ἧν τινες μόνον ἴσιν
 „ οἱ κατὰ Κανόνας συλλογιστικῆς σχηματιζόμενοι, ἢ ἐν συλλογισμοῖς ὀρθοῖς λαμβάνε-
 „ σθαι δυνάμενοι. Οἱ ὀρθοὶ τοιγαρῶν ἢ συμπεριέχοντες τρόποι τῶν μὴ τοιούτων διαγι-
 „ νάσκονται κατὰ τῆς ἐν τοῖς ἀνωτέρῳ ἀποδειχθέντας Κανόνας. Οἱ Ἀριστοτελικοὶ
 „ λέξετί τισι τῆς τρόπης τήτης δηλῶντες ἀπύκαρον, ἐν οἷς τὰ μὲν φαινέμεν τὴν
 „ ποσότητα ἢ ποιότητα σημαίνουσι τῶν προτάσεων, τὰ δὲ σύμφορα πρὸςκίεται, ἵνα
 „ τῇ μνήμῃ εὐπαράδειγμα ὡσεὶ, λυσιτελίσι δ' ἡμῶν παρὰ ταῦτα αἱ φωναὶ αὐταὶ ἐπι-
 „ τὸ δύναται παραχρήμα γινώσκων ποσικῶς αἱ προκείμεναι τῷ λόγῳ τῆς ποσότη-
 „ τος ἢ ποιότητος ποικίλεσθαι δύναται.

ΣΠΑ΄.

Τὰ τῶν Σχολαστικῶν ὀνόματα, δι' ἧν τῆς τρόπης τῶν συλλογισμῶν
καὶ τὰ ποικίλα εἶδη ἐδήλυν τοῖς ἐπομένοις γράμμασι περιλαμβάνονται.

ΣΠΒ΄.

Τῶν ἐφ' ἑκάστῃ Σχήματος Συλλογιστικῶν τρόπων παραδείγματα ὑπο-
ζεύγνυμεν, ἵνα μήτι ἀσαφείας ἐναπομείνῃ.

Τῆ Α΄. Σχήματος.

Γράμ-	Πᾶν πάθος ταράττει τὴν προσοχὴν.
μα	Πᾶσα ὀργὴ εἰς πάθος, ἄρα
τα	Πᾶσα ὀργὴ ταράττει τὴν προσοχὴν.

Θί Οὐδὲν ὄν ἀπλῆν ἰχνημάτιςαι.
 α Πᾶσα ἀνδρωπίνη ψυχὴ ἴσιν ὄν ἀπλῆν, ἄρα
 σε. Οὐδεμία ἀνδρωπίνη ψυχὴ ἰχνημάτιςαι.
 Ρα Πᾶς σπηδαῖος ἴσιν κῶδαίμων
 υί Τίς ἀνδρωπός ἴσι σπηδαῖος, ἄρα
 δι. Τίς ἀνδρωπός ἴσιν κῶδαίμων.
 Τί Οὐδὲς ἀσειβής σώζεται
 χυι Τίς ἀνδρωπός ἴσιν ἀσειβής, ἄρα
 κός. Τίς ἀνδρωπος ἔ σώζεται.

Τῆ Β. Σχήματος.

Θί Οὐδεμία ἀρετὴ τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν ταράττω,
 ΝΑ. Πᾶς φόδος τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν ταράττω, ἄρα
 ζε. Οὐδὲς φόδος ἴσιν ἀρετῆ.
 Θάμ. Πᾶς φιλόσοφος τὴν τῆ Θεῦ ὑπαρξιν πικῶν,
 βε Οὐδὲς ἄδειος τὴν τῆ Θεῦ ὑπαρξιν πικῶν, ἄρα
 νιν. Οὐδὲς ἄδειός ἴσι φιλόσοφος.
 Τέ Οὐδὲς φιλόσοφος καταπολεμεῖ τὴν ὑπαρξιν τῆ Θεῦ,
 νι Τίς ἀνδρωπος καταπολεμεῖ τὴν ὑπαρξιν τῆ Θεῦ, ἄρα
 ο. Τίς ἀνδρωπος ἔκ ἴσι φιλόσοφος.
 Γρά Πᾶς φιλόσοφος τῆ Προνοία τῆ Θεῦ παραχωρεῖ,
 ψο Τίς ἀνδρωπος τῆ Προνοία τῆ Θεῦ ἔ παραχωρεῖ. ἄρα
 δε. Τίς ἀνδρωπος ἔκ ἴσι φιλόσοφος.

Τῆ Γ. Σχήματος.

Σά Πᾶς κῶσειβής σώζεται,
 βα Πᾶς κῶσειβής ἴσιν ἀνδρωπος, ἄρα
 σε. Τίς ἀνδρωπος σώζεται.
 Τί Οὐδεμία κακία τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν προάγω,
 τα Πᾶσα κακία ἔνεισι τῷ ἀνδρωπῶ, ἄρα
 σο. Τί ἔνον τῷ ἀνδρωπῶ τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν ἔ διαόκη.
 Στιν. Τίς κακία τὸ ἡμέτερον σῶμα λυμαίνεται,
 डा Πᾶσα κακία τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν ταράττω, ἄρα
 μίν. Τί τὴν τῆς ψυχῆς κῶθυμίαν ταράττον τὸ ἡμέτερον σῶμα λυμαίνεται.

Σά	Πᾶν πάθος ἐστὶν ὀρεξις, ἢ ἀποστροφή
βι	Τὶ πάθος ἐστὶ καδ' αὐτὸ κακόν· ἄρα
γι	Τὶ καδ' αὐτὸ κακὸν ἐστὶ ὀρεξις, ἢ ἀποστροφή.
Γορ	Τὶ πάθος ἢ ἐστὶ καλόν·
γά	Πᾶν πάθος ἐστὶν ὀρεξις, ἄρα
δο.	Τὶς ὀρεξις ἢ ἐστὶ καλόν.
Τε	Οὐδὲμία κακία τῆς ἡμετέρας κώδαιμονίας παράγῃ.
ρυν	Τὶς κακία ἐστὶν ἡδύ· ἄρα
δο.	Τὶ ἡδύ ἐστὶ τὴν ἡμετέραν κώδαιμονίαν παράγῃ.

„ Οὐ δὲ ἔνταῦθα τῆς τρόπης τῆ Δ'. Σχήματος ἠδίκως ἀριθμηῶσα· στανιώτερον γὰρ
 „ ἀπαντῶσιν οἱ Συλλογισμοὶ τῆ Δ'. Σχήματος, ἐξ οἱ τρόποι οἱ παρά τινων ἐν-
 „ ταῦθα μνημονωόμενοι πλείστον ἡμῖν συντελεῖσιν, ἢ καὶ τῆ μνήμης αὐτῆς ἐντυπώσα-
 „ μιν, ἀμέλει τοι ἕως ὑπεμνήσαμεν ἤδη οἱ ἀριθμηζέοντες τρόποι οἰκεῖοι ἡμῖν ἀποδειξά-
 „ σθωσαν, ὡς ἐν γινώσκωμεν πυχρότεροι, ὅπως τῶν ὀρθῶν οἱ μὴ τοιοῦτοι Συλλογι-
 „ σμοὶ διακρίνονται, εἰάν δηλονότι φανήεντα παρῆ μηδενὶ τῶν ἀριθμηζόντων τρόπων
 „ ἀνήκοντα, τὸν Συλλογισμὸν ἢ ἐφαρμόττω ἐπὶ τινὰ τρόπον.

ΣΠΓ.

Ἐκ τούτων ἤδη καταφανές τὸ πρῶτον Σχήμα εἰς ἐπιφορὰν πάντων
 τῶν συμπερασμάτων ὅποιασδηποτῶν ὄντων ποιότητος καὶ
 ποσότητος ἐξαρκεῖν.

Δείκν. Β' πεί γὰρ τὸ συμπέρασμα πρότασις ἐστὶ τῶ συλλογισμῶ ἕκ τῆς
 προζεύξεως τῶν ἐν ταῖς προκειμέναις τῶ συλλογισμῶ διαφόρων ὀρθῶν λαμβανομένη
 (ΣΕΒ.)· πᾶσα δὲ πρότασις ἢ καθόλου καταφατική· ἐστὶν, ἢ καθόλου ἀποφατική,
 ἢ μερική καταφατική, ἢ μερική ἀποφατική (ΣΙΗ.)· ἐπόμενον ἐστὶ, καὶ τὸ συμ-
 πέραςμα, ἢ καθόλου εἶναι καταφατικόν, ἢ καθόλου ἀποφατικόν, ἢ μερικόν
 καταφατικόν, ἢ μερικόν ἀποφατικόν. Ἐν ὅτῳ δὴ ποτε τοιγαρὲν σχήματι συμ-
 περάσματα καθόλου καταφατικά, καὶ καθόλου ἀποφατικά, καὶ ἔτι μερικά κα-
 ταφατικά, καὶ μερικά ἀποφατικά, τὸ σχήμα ἐκεῖνο εἰς ἐπιφορὰν συμπε-
 ρασμάτων ὅποιασδηποτῶν ποσότητος καὶ ποιότητος ἐξαρκεῖ. Ἀλλ' ἐν τῷ
 πρῶ-

πρώτῳ σχήματι ἐπιφέρονται συμπεράσματα καθόλη καταφατικά, ὡπερ ὁ τρόπος, Γραμματα, καὶ καθόλη ἀποφατικά, ὡπερ ἐκ τῆ Θάναζε, ὁρᾷ· ἔτι δὲ μερικά καταφατικά, ὡπερ ὁ τρόπος, Σάρισι, δείκνυσι, καὶ τέλος μερικά ἀποφατικά, ὡπερ ὁ τρόπος, Τεχνικῆς, κατατιυεί· ἄρα τὸ πρῶτον σχῆμα εἰς ἐπιφορὰν πάντων τῶν συμπερασμάτων ὁποιασδήποτε ὄντων ποιότητος καὶ ποσότητος ἐξαρκεῖ.

ΣΠΔ΄.

Ἐκ τούτων κατανοεῖται ὁρθῶς τὸ πρῶτον σχῆμα ὑπολαμβάνεσθαι τελειώτατον, ἢ τῶν λοιπῶν παραπολύ διαφέρειν.

Δείκν. Ἐπεὶ γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συμπεράσματα ὁποιασδήποτε ποσότητος καὶ ποιότητος ἐπιφέρονται (ΣΠΓ΄.) ἐκείνο τὸ σχῆμα εἰκότως ἀντιπρῶτον καὶ τελειωτάτη λαμβάνεται, ἐν ᾧ παντὶς γένους συμπεράσματα δείκνυσθαι δύνανται, ἀμφιβολίας ἐκτὸς τὸ πρῶτον σχῆμα ὁρθῶς ὑπολαμβάνεσθαι τελειώτατον. Ἐπεὶ ἐκείπερ ἐν τοῖς λοιποῖς σχήμασιν ὁ παντὸς γένους συμπεράσματα ἐμπεδῆσθαι καὶ ἐπιφέρεσθαι δυνατόν, ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ σχήματι Ἀποφατικά μόνον (ΣΟς΄.), καὶ ἐν τῷ τρίτῳ μερικά συμπεράσματα ἔσχηκας (ΣΟΗ΄.)· προδήλον, ὅτι τὸ πρῶτον σχῆμα τῶν ἄλλων ὑπερανεστήκεν.

Ἦ δειν ἄ. τῶν Λογικωμένων τινὲς τῷ πρώτῳ μόνον ἀρέσθησαν σχήματι, ὡς ἀπλη-
 ράτω τι ἢ φυσικωτάτω, ἢ τοῖς κατὰ παντὸς ἢ κατὰ μηδενὸς καύοσιν ὁρθῶς ἰσο-
 μένω. β. τὲς τῶν λοιπῶν σχημάτων συλλογισμῆς λίαν ἐπιτιθέμεν ἐπὶ τῆς τῷ πρώτῳ
 ἀνάγειν λίγισιν. Ἐπεὶ δὲ ἀναγωγή τῶν συλλογισμῶν μέθοδος διαμορφωτικὴ
 τῶν συλλογισμῶν, καθ' ἣν ἢ τῆς δευτέρου, καὶ τρίτου, καὶ τετάρτου σχήματος ἐπι-
 τὲς τῷ πρώτῳ μεταποιεῖνται, καὶ κατὰ τὰς συντάξας τῆς ἄ. σχήματος τῷ κατὰ
 παντὸς καὶ μηδενὸς ἰδοποιεῖνται. Παρ. χαρ. Λάβε μοι τὸν συλλογισμόν τῷ δευ-
 τέρῳ σχήματος.

Οὐδὲς φθονερός ὑδυμίαν τῆ ψυχῆ αὐτῆ περιποιῆται,
 Πᾶς στυδαῖος ὑδυμίαν τῆ αὐτῆ ψυχῆ περιποιῆται.
 Ἄρα ὑδὲς στυδαῖος ἐστὶ φθονερός.

Ἐν τῷ δὲ τῷ συλλογισμῷ, ὡς ὄρας, ὁ μέσος ὅρος ἐν ἑκατέρᾳ τῶν προκειμένων κατηγορεῖται, συλλογισμὸν συνιστῶν τῆ β. σχήματος. Ἰᾶτον ἔν ἀντιφρέφοντες καὶ ἐπὶ τὸ α. σχῆμα ἀνάγοντες τὸν ἐπόμενον ἐπιτελήμεν Συλλογισμὸν,

Οὐδὲς τῆ ἑαυτῆ ψυχῆ ὑδυμίαν περιποιῆμενος, ἐστὶ φθονερός.
 Πᾶς στυδαῖος τῆ ἑαυτῆ ψυχῆ ὑδυμίαν περιποιῆται.
 Ἄρα ὑδὲς στυδαῖος ἐστὶ φθονερός.

Πλείω περὶ τῆς ἀναγωγῆς τῶν συλλογισμῶν ἐπάξομεν ἐν τῇ ἀναπτύξει, καὶ τὰ παραδοθέντα θαφιλέστερον τοῖς ἀρχαίοις περὶ ποικίλων τρόπων τῆς ἀναγωγῆς τῶν Συλλογισμῶν, ἀκριβῶς τε καὶ σαφῶς ἐκδηλώσομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Π Ε Ρ Ι

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ ΟΥΚ Ε΄ΥΤΑΚΤΩΝ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ Α΄ΜΕΣΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ.

ΠΑΡΑ΄ΓΡΑΦΟΝ ΣΠΕ.

Περὶ συλλογισμῶν τῶν ὅσοις τεταγμένων σχήματος ἐγίνετο λόγος μέχρι τῆδε διείληπται. Ἐπεὶ δ' ἐντισσι τῶν συλλογισμῶν τὸ τακτικὸν ἀποκρύπτεσθαι σχῆμα συμβαίνει, καὶ ἀποχωρεῖν τῷ αὐτῷ, περὶ τέτων ἤδη ταῦν ἐκδησόμεθα.

ΣΠς.

Ὁ Συλλογισμὸς, ἐν ᾧ τὸ τακτικὸν σχῆμα λήληθε, λέγεται Κρυπτικὸς, τὸ δὲ τακτικὸν σχῆμα ἐν Κρυπτικῷ συλλογισμῷ τριχῶς ἀποκρύπτεται Α΄. διὰ μεταθέσεως τῶν προτάσεων. Παρ. χάρ.

- Ελάττων. Τὸς ἄνθρωπος τοῖς ἐχθροῖς τὰς ἀδικίας ἀφίησι.]
- Μέζαν. Πᾶς ὁ τοῖς ἐχθροῖς τὰς ἀδικίας ἀφίης ἐστὶ γυναιὸς,
- Ἄρα Τὸς ἄνθρωπός ἐστι γυναιὸς.

Οἱ τοῦτοι συλλογισμοὶ τοῖε ρήτορσι μάλιχα συνήθεισι εἰσὶ τέχνην οἰομένοις τὸ κρύπτειν τέχνην. Ὅρα Βεργέριου Διάλεξι. περὶ κρύψεως ρητορικῆς. Β΄. τὸ κρυπτικὸν σχῆμα δι' ἰσοδυναμίας τῶν προτάσεων ἀποκρύπτεται.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006
Παρ.

Περ. χάρ. Πᾶς στυδαῖος ἐστὶν εὐδαίμων,
 Πᾶς σώφρων ἀρετῇ κεκόσμηται.
 Ἄρα ὅσις ἔστι σωφροσύνης ἐστὶν ἐραστὴς εὐδαιμονίας ἕσθ' ἢ κήβολος.

Γ. Τὸ τακτικὸν σχῆμα λανθάνει διὰ παραλείψεως ἑτέρας τῶν προκειμένων.

Περ. χάρ. Ὁ Κάϊος ἐστὶν στυδαῖος,
 Ἄρα ὁ Κάϊος ἐστὶν εὐδαίμων.

Ἐνταῦθα ἡ μείζων πρότασις παραλείπεται, δηλαδή αὕτη. Πᾶς στυδαῖος ἐστὶν εὐδαίμων.

ΣΠΖ.

Ὁ κρύπτικὸς συλλογισμὸς, ἐν ᾧ ἡ ἑτέρα τῶν προκειμένων ἄπεστιν, Ἐνδυμήμα, ἢ τοι ἐνδυμηματικὸς συλλογισμὸς λέγεται.

ΣΠΗ.

Ἐὰν ἐν τῷ ἐνδυμήματι ἡ προκειμένη καὶ τὸ συμπέρασμα εἴη καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον ἔχωσιν, ἡ μείζων πρότασις ἄπεστιν ἂν δὲ ἡ προκειμένη καὶ τὸ συμπέρασμα εἴη καὶ τὸ αὐτὸ κατηγορούμενον ἔχωσιν, ἄπεστιν ἡ ἐλάττων.

Δείκν. Ἐν τῷ ἐνδυμήματι αἰείποτε ἄπεστιν ἡ ἑτέρα τῶν προκειμένων (ΣΠΖ.)· εἰλείπει ἢ ἡ μείζων, ἢ ἡ ἐλάττων (ΣΠΗ.), ἐλάττων δὲ πρότασις ἐστὶν, ἐν ᾗ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, ὃ καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι φαίνεται, τῷ μέσῳ ὁρῶ συναπτεται (ΣΠ.). Ἐὰν ἄρα ἐπὶ τῷ ἐνδυμήματι ἡ ἑτέρα τῶν προκειμένων ἀπῆ, ἐν ᾗ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον εὐρίσχεται, ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ συμπεράσματι, ἡ ἐλάττων πάρεστι ἐν τῷ ἐνδυμήματι, καὶ ἐπομένως ἡ μείζων

ζων ἐλείψει. Ἔστι ἐπίπερ μείζων πρότασις ἐστίν, ἐν ἣ τὸ αὐτὸ κατηγορούμενος τῷ μέσῳ ὄρω συζεύγνυται, ὅπερ ἐπὶ τῷ συμπεράσματος καθορᾶται (ΣΜΘ'). ἐπόμερον ἐστὶ τήνικαῦτα τῷ ἐνδυμήματι παρεῖναι τὴν πρότασιν, ἢ οἷα τὸ κατηγορούμενον τῆς προκειμένης καὶ τῷ συμπεράσματος ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἦ, καὶ ἔπομένως ἢ ἐλάττωσιν ἔπειτα, ὅτε τὸ κατηγορούμενον τῆς προκειμένης, καὶ τῷ συμπεράσματος ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἦ.

Πᾶς στυδαῖος ἐστὶν ὑδαίμων, ἄρα

Πᾶς σόφρων ἐστὶν ὑδαίμων.

Ἐπὶ τῷ ἐνδυμήματι ἔπειτα ἢ ἐλάττωσιν, ὅτι κατηγορούμενά ἐστὶ τὰ αὐτά. Ὁ ὀλόκληρος συλλογισμὸς ἐν τῷ τεταγμένῳ σχήματι ἔσται ὁ ἐπόμενος.

Πᾶς στυδαῖος ἐστὶν ὑδαίμων.

Πᾶς σόφρων ἐστὶ στυδαῖος, ἄρα

Πᾶς σόφρων ἐστὶν ὑδαίμων.

Ἡ δ' εἰσοίς.

Πᾶς σόφρων ἐστὶ στυδαῖος, ἄρα

Πᾶς σόφρων ἐστὶν ὑδαίμων.

Ἡ μείζων ἐλείψει πρότασις ὡδὲ πως ἀναπληρωθησομένη:

Πᾶς στυδαῖος ἐστὶν ὑδαίμων,

Πᾶς σόφρων ἐστὶ στυδαῖος, ἄρα

Πᾶς σόφρων ἐστὶν ὑδαίμων.

Ἐνταῦθα ἀνάγνυσι καὶ τὸν συνεσταλμένον συλλογισμὸν, ἐν ᾧ τὸ συμπέρασμα μόνον κέρει, προσκειμένη τῷ μέσῳ ὄρω. Παρ. χάρ. Ἐννοῶ, ἄρα εἰμι· τετέστιν, ὅτι ἐγὼ ἐννοῶ, διὰ τῆτο ἐγὼ εἰμι· ἐνταῦθα ἐλάττωσιν ὄρος ἐστίν, ἐγὼ, μείζων, εἰμι, καὶ μέσος ἐννοῶ. Ὁ ὀλόκληρος ἐστὶ συλλογισμὸς ἐν τεταγμένῳ σχήματι ὁ ἐπόμενος ἔσται.

Ὁ, τιδηπστὴν ἐννοῶ, ἐχῶτο ἐστίν,

Ἄλλ' ἐγὼ ἐννοῶ, ἄρα

Ἐγὼ εἰμι, ἦτοι ὑκέχου.

ΣΠΘ΄.

Ἐπί τῆς συλλογισμῆς τῆ τετραγμένης ἐκπίπτοντος σχήματος ἀνάγομεν καὶ τῆς συνδέτης συλλογισμῆς. Συλλογισμὸς δὲ σύνθετος ἐστίν, ἐν ᾧ ἢ ἑτέρα, ἢ ἀμφοτέραι αἱ προτάσεις σύνθετοι εἰσὶ.

ΣΥ΄.

Τριπλῆς δίδοται σύνθετος συλλογισμὸς. Ὑποθετικὸς, Διαζευκτικὸς, καὶ Συνδυαστικὸς.

Δείκν. Ἐπεὶ σύνθετος Συλλογισμὸς ἐστίν ὁ συνδέτῳ προτάσει συνιστάμενος (ΣΠΘ΄.), τριπλῆ δ' ἐστίν ἢ σύνθετος πρότασις, ὑποθετικὴ, διαζευκτικὴ, καὶ συνδυαστικὴ (ΡΥΖ΄.). πρόδηλον καὶ τὸν σύνθετον συλλογισμὸν τριπλῆν δίδοσθαι, ὑποθετικὸν ἀμέλει, διαζευκτικόν, καὶ συνδυαστικόν. Περὶ ἑκάστη τούτων διαληφόμεθα εἰδικώτερον.

ΣΥΑ΄.

Συλλογισμὸς ὑποθετικὸς ἐστίν, ἐν ᾧ ἢ Μείζων πρότασις ἐστίν ὑποθετικὴ Παρ. χάρ. Εἰ δ' ἄνθρωπος ἐστὶ Λογικὸς, ἔπεται, ὅτι ἐστίν καὶ ἐλευθερίας δεκτικὸς, ἢ ἄνθρωπος ἐστὶ Λογικὸς, ἄρα ἐστὶ καὶ ἐλευθερίας δεκτικὸς.

ΣΥΒ΄.

Ἐπεὶ ὑποθετικὸς Συλλογισμὸς ἐστίν, ἐν ᾧ ἢ Μείζων ἐστίν ὑποθετικὴ (ΣΥΑ΄.), ἢ δὲ ὑποθετικὴ πρότασις ἐπὶ ταῖς συνδέτῃς ἀνάγεται (ΡΥΗ΄.) Πᾶσα δὲ πρότασις σύνθετος πλείους ἅμα περιέχει προτάσεις (ΡΥΖ΄.). πρόδηλον, ὅτι ἢ τῆ ὑποθετικῆς συλλογισμῆς πρότασις πλείους ἅμα περιέχει ἢ δὲ πρότασις ἢ μέρος ὑποθετικὸν ἐαυτῇ προσκείμενον ἔχουσα, ἦτοι ἢ ὑπόθεσιν περὶ τῆ ὑποκειμένης ἐξαγγέλλουσα, καθ' ἣν αὐτῷ τὸ κατηγορούμενον ἀνή-

ἀνήκει, ἢ μὴ ἡγούμενον λέγεται. Ἐν ἣ δὲ τὸ κατηγορούμενον ἀποδίδεται τῷ ὑποκειμένῳ, ἐπόμενον λέγεται· ἢ δὲ μεταξὺ τῷ ἡγούμενῳ καὶ τῷ ἐπομένῳ συνάφεια, συνέπεια λέγεται.

„ Παρ. χάρ. Εἰ ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον, αἰτίαν ἔσχηκεν ἐκτὸς ἑαυτῆ· ἐν τῇ ὑποθετικῇ προτάσει ἡγούμενός ἐστιν αὕτη ἡ πρότασις. Ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον, ἐπόμενον δ' ἐστὶν ἡ ἑτέρα, ὁ Κόσμος αἰτίαν ἔσχηκεν ἐκτὸς ἑαυτῆ.

ΣΤΓ.

Ἐὰν ἐν τινι ὑποθετικῷ συλλογισμῷ μέρος τι τῆς προκειμένης ἕτως ἀναλαμβάνηται, ὡσπερ ἐν τῷ αὐτῷ εὑρίσκεται τὸ μέρος ἐκείνο τίθεσθαι λέγεται. Ἐὰν δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῇ προκειμένῃ, τὸ μέρος λέγεται ἀνααιρεῖσθαι.

„ Παρ. χάρ. Εἰ ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον αἰτίαν ἔσχηκεν ἐκτὸς ἑαυτῆ, ἀλλ' ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον, ἄρα ἔσχηκεν αἰτίαν ἐκτὸς ἑαυτῆ. Ἐνταῦθα τίθεται τὸ ἡγούμενον, τῆτις ἡ πρότασις αὕτη. Ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον, ἕτως ἀναλαμβάνεται, ὡσπερ ἐν τῇ μάζῳ προτάσει ἐστὶν. Εἰ δ' ἂν ἦκοις, ἢ ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἀναγκαῖον διὰ τὴν αὐτῆ ὀντότητα ὑπάρχει, ἀλλ' ὁ Κόσμος ἐκ ἐστὶν ὄν ἀναγκαῖον, ἄρα ἢ διὰ τὴν αὐτῆ ὀντότητα ὑπάρχει. Οὕτω δὲ τὸ ἡγούμενον ἀνααιρεῖται. Τῆναντίον γὰρ τῆ ἐν τῇ μάζῳ καταφασκομένη διαβεβαίεται.

ΣΤΔ.

Ὁ Ὑποθετικὸς Συλλογισμὸς τὰ οἰκεία ἔσχηκε σχήματά τε καὶ τρόπους, τίθει τὸ ἡγούμενον ὡς ἂν ἐξ αὐτῆ συμπεράνη τὸ ἐπόμενον· δεύτερον ἀνααιρεῖ τὸ ἐπόμενον, ἵνα συναναυρέσῃ τὸ ἡγούμενον.

„ Παράδειγμα τῆ προτέρου τρόπου ἔστω ὁ Συλλογισμὸς ὅδε. Εἰ ὁ Κόσμος ἐστὶ ὄν ἰνδεχόμενον αἰτίαν ἔσχηκεν ἐκτὸς ἑαυτῆ, ἀλλ' ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἰνδεχόμενον, ἄρα ἔσχηκεν αἰτίαν ἐκτὸς ἑαυτῆ. Ἐνταῦθα τίθεται τὸ ἡγούμενον, ἵνα τειθῆ τὸ ἐπόμενον. Οὗτος ὁ τρόπος τῶν ὑποθετικῶν Συλλογισμῶν θετικὸς λέγεται· παράδειγμα τῆ β' τρόπου ἔστω τῆτις. Εἰ ἡ Ψυχὴ ἐστὶ φθαρτὴ, ἔστω ὄν σύνδετον, ἀλλ' ἐκ ἐστὶ ὄν σύνδετον, ἄρα ἐκ ἐστὶ φθαρτὴ. Ἀνααιρεῖται ἐνταῦθα τὸ ἐπόμενον, ἵνα συναναυρεθῆ τὸ ἡγούμενον. Ὁ δὲ τρόπος ἕτος ἀνααιρετικὸς λέγεται. Ἰνα δὲ μὴ

„ Ἡ γὰρ ἐν τῷ Θετικῷ τρόπῳ ἐξ ἀνάγκης ἀναλαμβάνομεν, συντομώτερον οἱ φι-
 „ λόσοφοι λέγουσιν. Ἄλλὰ μὴν τὸ πρῶτον, ἄρα καὶ τὸ δεύτερον ἐξ ἐνυπίας, δὲ ἐν τῷ
 „ ἀναίρετικῷ τρόπῳ ὅπως ὑποσυνάπτουσιν. Ἄλλὰ μὴν τὸ δεύτερον ἐστὶ ψευδές, ἄρα καὶ
 „ τὸ πρῶτον.

ΣΤΕ΄.

Ἐπὶ τὰ νόθα καὶ μὴ κανονικὰ τῷ Ὑποθετικῷ Συλλογισμῷ σχή-
 ματα ἀκότως ἀνάγομεν τῆς ἀπὸ τῆς ἀναίρεσως τῆ
 ἠγυμένου ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆ ἐπομένου ἐπιχει-
 ρήντας Συλλογισμῆς.

Δείκν. Ἐπεὶ γὰρ τὸ ἐπόμενον πλείονας ὑποθέσεις προσδεχίται καὶ
 ἐξ ἑτέρου λόγου, ἀληθές δύναται εἶναι, ἔκ ἕξεσιν ἐπιχειρεῖν ἀπὸ τῆς ἀναί-
 ρεσως τῆ ἠγυμένου ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆ ἐπομένου, καὶ ἐπομένως ἐπὶ τὰ νό-
 θα τῷ Ὑποθετικῷ Συλλογισμῷ σχήματα εἰκότως ἀνάγομεν τῆς ἀπὸ τῆς
 ἀναίρεσως τῆ ἠγυμένου ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆ ἐπομένου ἐπιχειρήντας.

„ Παρ. χάρ. Ψευδῶς συμπεραίνῃς ὅπως ἐπιχειρῶν ἀξιῶν. Εἰ ὁ Κόσμος συνοιδεῖ ἐαυ-
 „ τῷ, ἔπιται καὶ ὑπάρχειν· ἀλλ' ὁ Κόσμος ἢ συνοιδεῖ ἐαυτῷ. Ἄρα ὁ Κόσμος ἔχ
 „ ὑπάρχειν· δύνασι δ' ἂν ἀντιθέτως τὸν ψευδῆ τῷ συμπεραίνου λόγον καὶ ὅπως ἀποκα-
 „ λύπτου. Ἀνάγαγε τὸν Συλλογισμόν τόνδε ἐπὶ τὸν τῷ α. σχήματος τέτοιον τῷ,
 „ τρόπος.

Πᾶς ὁ συνοιδεῖ ἐαυτῷ ὑπάρχειν.

Ἄλλ' ὁ Κόσμος ἢ συνοιδεῖ ἐαυτῷ.

Ἄρα ὁ Κόσμος ἔχ ὑπάρχειν.

„ Ἐχῆς ὅν ἐνταῦθα ἐν τῷ α. σχήματι τὴν ἐλάττω πρότασιν ἀποφατικὴν, ὅπερ ἐστὶ κα-
 „ τὰ τῷ (ΣΟ.) καὶ ἐπομένως ὁ τοιοῦτος τῷ ἐπιχειρῶν λόγος ἀπὸ τῆς ἀναίρεσως ὅ
 „ ἠγυμένου ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν τῆ ἐπομένου, ἢ δύναται μὴ εἶναι ψευδές.

ΣΤΣ΄.

Ἄλλος τρόπος νόθος τῶν Ὑποθετικῶν Συλλογισμῶν Ὑποθετικῶς
 ἐστὶ, καθ' ὃν ἀπὸ τῆς θείσεως τῆ ἐπομένου ἐπὶ τὴν θείσιν, ἤτοι κατάφασιν
 τῆ ἠγυμένου ἐπιχειρεῖς.

„ Ψυδᾶς συμπερανεῖς τὸν τρόπον τῆτον. Εἰ ὁ Κόσμος ἐστὶ ἀπλῶς ἀναγκαῖον ὄν, ἔτιτα ὑτάρ-
 „ χην, ἀλλὰ μὴν ὑτάρχη. Ἄρα ἐστὶν ἀπλῶς ἀναγκαῖον. Σαφέστερον ὄψη τὴν κακίαν, τὸν
 „ ὑποθετικὸν τυτουὶ Συλλογισμόν ἐπὶ τὸν Κατηγορικὸν ἀνάγων τὸν τρόπον τῆτον,
 „ ὁ, τιδηποτέν ἐστὶν ὄν ἀπλῶς ἀναγκαῖον, ἐκείνο ὑτάρχη, ἀλλὰ μὴν ὁ Κόσμος
 „ ὑτάρχη, ἄρα ὁ Κόσμος ἐστὶν ὄν ἀναγκαῖον. Ὁ Συλλογισμὸς ἦτος ἐστὶ τῷ δευτέρῳ χή-
 „ ματος. Ἐπὶ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ χήματι ἐκ καταφατικῶν ἂδὲν ἔτιτα, ἀλλ' ἡ ἕτερα
 „ τῶν προκείμενων ὀφείλη ἦναι ἀποφατικὴ (ΣΟς.) ὀρᾶς ἀνδ' ὅτε τὸ ἐπιχρήμα ἢκ ἔ-
 „ σιν ὀρᾶν.

ΣΤΖ.

Διαζευκτικὸς Συλλογισμὸς ἐστὶν, ἐν ᾧ ἡ μείζων ἐστὶ διαζευκτικὴ. (ΡΥΘ΄.)

„ Παρ. χάρ. Ἡ ψυχὴ, ἢ ἐστὶν ἀπλήν, ἢ σύνδετον ὄν· ἀλλὰ μὴν ἐκ ἔστιν ὄν σύν-
 „ δετον, ἄρα ἔστιν ὄν ἀπλήν.

Οἱ ἀνωτέρω περὶ διαζευκτικῆς προτάσεως ὑποτεθέντες κανόνες (ΡΥΘ΄.)
 ἐνταῦθα ἀναληφθήτωσαν.

ΣΤΗ.

Ἐν τῷ διαζευκτικῷ Συλλογισμῷ δύο δίδονται τῷ ἐπιχειρεῖν τρόποι·
 ὃν ὁ α'. συμπεραίνει ἐν μέρος διαζευγμένον λαμβάνων, τὸ δὲ λοιπὸν ἀναι-
 ρῶν.

„ Παρ. χάρ. Ὁ Θεὸς ἢ ἐστὶν ὄν ἄκτερον, ἢ πεπερασμένον, ἀλλὰ μὴν ἐστὶν ἄκτερον· ἐκ
 „ ἄρα πεπερασμένον.

ΣΤΘ.

Ἐτερος τρόπος τῷ ἐπιχειρεῖν ἐν τῷ διαζευκτικῷ Συλλογισμῷ ἐστὶν ἦτος
 δεύτερον μέρος διαζευκτικὸν ἀναιρεῖται, τὸ δ' ἕτερον τίθεται.

„ Παρ. χάρ. Ἡ ψυχὴ ἦτοι ἐστὶν ὄν κτιστὸν, ἢ ἄκτιστον, ἀλλὰ μὴν ἐκ ἔστιν ἄκτιστον,
 „ ἄρα ἐστὶ κτιστὸν.

Τ.

Ο Διαζευκτικός Συλλογισμός ἐπὶ τὸν ἀπλῆν, ἢτοι κατηγορικὸν ἀνάγεται, εἴαν τὸ μέρος τὸ τιθέμενον, ἢ ἀναιρέμενον ἐν τῇ ἐλάττωσι, ἀντὶ μέσου ὄρου λαμβάνηται, τῷ συμπεράσματι ἀναλαμβάνομεν. Παρ. χάρ.

» Ἡ ψυχὴ ἢ εἰς ὄν κτισόν, ἢ ἄκτισον· ἀλλὰ μὴν εἰς ὄν κτισόν, ἄρκ ἢκ εἰς ἄκτισον.

» Ἡ ἀπαγωγή τῷ Συλλογισμῷ τῆδε ἐπὶ τὸ πρῶτον χῆμα ἔτι γινήσεται

Ο, τιδητοτῆν εἰς ὄν κτισόν, ἐκείνο ἢκ εἰς ἄκτισον,

Ἄλλ' ἢ ψυχὴ εἰς ὄν κτισόν.

Ἄρα ἢ ψυχὴ ἢκ εἰς ἄκτισον.

ΤΑ.

Συλλογισμός Συνδυαστικός εἰς, ἐν ᾧ ἡ Μείζων πρότασις ἢ αἰεὶ εἶναι δεύουσα ἀποφατικῇ, δύο προτάσεις διὰ συνδέσμου συνάπτει, ὧν τὴν ἐτέραν ἢ ἐλάττων καταφάσκει, τὴν δ' ἐτέραν τὸ συμπέρασμα ἀποφάσκει.

Παρ. χάρ. Οὐδὲς ἄμα δύναται κ' τῷ Θεῷ κ' τῷ Διαβόλῳ δουλέειν,

Ο Κάϊος δουλέει τῷ Διαβόλῳ.

Ο Κάϊος ἐ δύναται δουλέειν τῷ Θεῷ.

ΤΒ.

Ὅταν ἐν τῷ ἐπιχειρήματι προτάσεις ὑποθετικαῖς διαζευκτικαῖς συνάπτωμεν, καινὸς ἀναφαίνεται ἐντεῦθεν Συλλογισμός, καλούμενος Διλημμα. Διλημμα δὲ εἰς Συλλογισμὸς ὑποθετικός, ἔτις τὸ ἐπόμενον εἰς πρότασις διαζευκτικῇ, καὶ τὸ ὅλον ἀναιρέεται.

» Παρ. χάρ. Εἰ τὸ ἀπλῆν ὄν φυσικῶς ἐξ ἑτέρου ὄντος γίνεται, ἢ ἐξ ἀπλῆ ὄντος, ἢ ἐκ

» συνδέτε ὀρθῶς γίνεσαι· ἀλλ' ἔτ' ἐξ ἀπλῆ, ἔτ' ἐκ συνδέτε τὸ ἀπλῆν ὄν γίνεσαι

» δύναται. Ἄρα φυσικῶς τὸ ἀπλῆν ὄν ἐξ ἑτέρου ὄντος ἐ δύναται γίνεσαι.

Λέγεται ἄλλοτε τὸ Δίλημμα, Συλλογισμὸς κερατώδης, καὶ ἔτι Συλλογισμὸς κροκοδείλιος. Τῷδε χάριν τὸ Δίλημμα κερατώδης καὶ κροκοδείλιος ἀκτῆς Συλλογισμὸς ἐν τῇ ἀναπτύξει ἐπάξομεν. Ὅτε δὲ δύο μόνον μέρη διαζευκτικὰ, ὁ τοιοῦτος Συλλογισμὸς ἐν τῇ ἐλάττονι προτάσει ἐκλαμβάνει μὲν, ἀλλ' ἔπειτα ἀναρῶι, Δίλημμα λέγεται, ὅτε δὲ τρεῖς, Τρίλημμα, καὶ ὅτε τέσσαρα, Τετράλημμα κτλ'.

ΤΓ.

Ἐπὶ τῆς συλλογισμῆς τῆς ἀποχωρῶντας τῷ τακτικῷ σχήματος ἀνάγεται καὶ ἡ ἐπαγωγή, ἣτις ἐστὶν ἐμπέδωτικὴ ἀπὸ τῶν καθ' ἕκαστα καὶ κατωτέρω ἐπὶ τὸ ἀνώτερον, ἀπὸ τῶν μερῶν ἐπὶ τὸ ὅλον, ἀπὸ πλείονων παραδειγματίων ἐπὶ κανόνα τινὸς γενικόν· ἢ ἔστι τρόπος τῆς ἐπιχειρῆσαι, κατὰ τῆς ἀνωτέρω ἐπιφέρων καθόλη τὸ περὶ ἐκάστη τῶν κατωτέρων καταφασκόμενον, ἢ ἀποφασκόμενον. Κατώτερα δὲ λέγονται τὰ ἄτομα κατὰ ἀναφορὰν πρὸς τὰ εἶδη, καὶ τὰ εἶδη πρὸς τὰ γένη, καὶ ἀνώτερα λέγεται τὰ γένη κατὰ ἀναφορὰν πρὸς τὰ εἶδη, καὶ τὰ εἶδη πρὸς τὰ ἄτομα.

„Θεμέλιον ἔσθ' τῆς ἐπαγωγῆς ἐστὶν, ὁ, τινὲς ποτ' ἀνήκει καθ' ἕκαστα τοῖς ἀτόμοις· ἀνήκει τὸ αὐτὸ καὶ τῷ ἥδη, καὶ ὁ, τινὲν ἀνήκει ἐκάστοις τοῖς μέρειν, ἢ ἕδαισιν ἀνήκει τὸ αὐτὸ καὶ παντὶ τῷ γένει, ὑφ' ὃ τὰ ἥδη περιέχονται. Παρ. χάρι. Εἴπερ ἕτις ἐπιχειρήσας. Ὁ Πέτρος ἐστὶ θνητός, ὁ Ἀριστοτέλης ἐστὶ θνητός, ὁ Θωμᾶς ἐστὶ θνητός, ἐδ' ἐστὶν ὡρεῖν τινὰ μὴ θνητός· ἄρα πάντες οἱ ἀνθρωποὶ θνήσκουσιν·

ΤΔ:

Ἡ ἐπαγωγή ὀρθῶς διαιρεῖται εἰς συμπλήρη καὶ ἐλλιπῆ:

Δείκν. Ἐπεὶ ἐν τῇ ἐπαγωγῇ κατὰ τῆς ἀνωτέρω καταφάσκειται καθόλη τὸ κατὰ τῶν καθ' ἕκαστα κατωτέρων ἢ μερῶν καταφασκόμενον (ΤΓ.) Διὰ δὲ τῆς κείρας γνωσκόμεν, ἢ πάντα τὰ κατώτερα ἀριθμεῖσθαι, ἢ γένεσθαι· δῆλον ἔσθ', ὅτι ὀρθῶς ἡ ἐπαγωγή διαιρεῖται εἰς συμπλήρη καὶ ἐλλιπῆ.

συμπλήρης γὰρ λέγεται, ἐν ᾗ τὰ κατώτερα πάντα ἐπαριθμῆται, ἔλλιπής δὲ, ἐν ᾗ τινὰ ἀπολείπεται.

ΤΕ.

Σωρείτης, ὁ τῷ Κικέρωνι σωρευτικὸν ἐπιχείρημα ρηθεὺς, ἐδὲν ἄλλο ἐστίν, εἰμὴ σωρὲς πλειόνων προτάσεων, ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον τῆς προτέρας προτάσεως τῆς ὑτέρας συναχθῶς ὑποκείμενον γίγνεται ἐε τ' αἶν ἐν τῷ συμπέρασματι τὸ κατηγορούμενον τῆς ὑτέρας προτάσεως τῷ ὑποκειμένῳ τῆς ἀ. συνάπταιτο. Παράδειγμα ἔστω τὸ ἐπόμενον.

Πᾶσα ἀνδρῆτινὴ ψυχὴ ἐστὶν ὄν ἀπλῶν,
 Πᾶν ὄν ἀπλῶν ἐστὶν ἀδιαίρετον,
 Πᾶν ὄν ἀδιαίρετον ἐστὶν ἀφδαρτον,
 Πᾶν ὄν ἀφδαρτον ἐάνποτε διαμένει· ἄρα
 Πᾶσα ἀνδρῆτινὴ ψυχὴ ἐάνποτε διαμένει.

Τς.

Σωρείτης μὲν ἔν ὃ ἀρτίως ἡμῖν προσαχθεὺς, κατηγορικὸς λέγεται, ἐν ᾧ ἐκ πολλῶν προτάσεων κατηγορικῶν, ὄν τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐπομένης ἐστὶ κατηγορούμενον τῆς ἔγγιστα ἠγυμένης, ἐπιφέρεται τὸ συμπέρασμα. Ὑποθετικὸς δὲ Σωρείτης ἐστίν, ἐν ᾧ ἐκ πολλῶν προτάσεων ὑποθετικῶν συμπέρασμα ἐπιφέρεται, τῷ ἠγυμένῳ ἀπὸ τῆς ὑτέρας προτάσεως ἐπομένης ὄντος αἰεὶ ἐπὶ τῆς προτέρας.

- „ Παρ. χάρ. εἴ ἢ ἀνδρῆτινὴ ψυχὴ ἐστὶν ὄν ἀπλῶν, ἐστὶν ἀδιαίρετος· ἢ ἐστὶν ἀδιαίρετος,
 „ ἐστὶ ἢ ἀφδαρτος, ἢ ἐστὶν ἀφδαρτος, ἐάνποτε διαμένει· ἄρα ἢ ἀνδρῆτινὴ ψυχὴ ἢ ἐστὶν
 „ ὄν ἀπλῶν, ἐάνποτε διαμένει.

ΤΖ.

Εἰς Συλλογισμὸς εὐτάκτους τὸν Σωρεῖτην βυλομένω σοι ἀναλύειν ση-
μειωτέον τὰ ἐφεξῆς α'. Ἐπὶ παντὶ Σωρεῖτη τοσούτους τῶντι εὐτάκτους συλλο-
γισμὸς περιέχεται, ὅσαι προτάσεις μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἐσχάτης
παρεμπίπτει β'. Εἶποτ' ἔν τας ἐν τῷ Σωρεῖτη περιεχομένους εὐτάκτους συλ-
λογισμὸς ἐξαγαγῆς ἰθαλήσας, ἢ δευτέρα τῷ Σωρεῖτη πρότασις μείζων
γενέσθω σοι τῆ πρώτης συλλογισμῷ, καὶ ἡ πρώτη τῷ Σωρεῖτη ἐλάττω, καὶ
ἔτω διαμορφωθήσεται τὸ συμπέρασμα, γ'. τῆτο δὲ τὸ συμπέρασμα τῷ πρώ-
τῃ συλλογισμῷ, γενέσθω ἐλάττω ἐν τῷ δευτέρῳ, καὶ ἡ τρίτη τῷ Σωρεῖτη
μείζων, καὶ ἔτως αὖθις ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα.

„ Λάβωμεν παρ. χάρ. τὸν ἐν τῷ (ΤΕ'.) ἐπαχθέντα Σωρεῖτην, καὶ τῆτοι ἄς συλλογισ-
„ μὸς εὐτάκτους κατηγορικές ἀναλύσῃμεν· γενήσεται δὲ ἡ ἀνάλυσις κατὰ τὰς ἰκτι-
„ θήσας ἀποσημασίως τοιούτη.

Α.

Πᾶν ὄν ἀπλῆν ἐσὶν ἀδιείρητον,
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἐσὶν ὄν ἀπλῆν,
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἐσὶν ἀδιείρητος.

Β.

Πᾶν ὄν ἀδιείρητος ἐσὶν ἄφθαρτος,
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἐσὶν ἀδιείρητος, ἄρα
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἐσὶν ἄφθαρτος.

Γ.

Πᾶν ὄ, τι ἐσὶν ἄφθαρτος, ἄποτε διαμίνω,
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἐσὶν ἄφθαρτος, ἄρα
Πᾶσα ἀνδρωπίνῃ ψυχῇ ἄποτε διαμίνω.

„ Συλλογισμῶν ἐνταῦθα τῆ α'. σχήματος ἐξαχθέντων ἐκ τῆ Σωρεῖτη, τας τῆ Σωρεῖτη
„ κανόνας ὡχέρως εὖν ἐνταῦθεν κατανοῆς.

ΤΗ΄.

Ἐν τῷ Σωρείτῃ πᾶσαι αἱ προτάσεις αἱ μεταξύ τῆς πρώτης
καὶ ἐσχάτης εὐρισκόμεναι καθόλη ἐσίν.

Δείκν. Ἐκ τῆς ἐν τῷ προλαβόντι παραγράφῳ γενομένης ἀναλύ-
σεως τῆ Σωρείτη δηλῶται, ὅτι πᾶσα πρότασις τῆ Σωρείτη μεταξύ τῆς
πρώτης καὶ τῆς ἐσχάτης παρεμπύπτωσα, μείζων γίνεται τῶν τῆ πρώτης
σχήματος συλλογισμῶν. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τῆ πρώτης σχήματος ἡ μείζων αἰ
ὀφείλει εἶναι καθόλη (ΣΞΘ΄.), ἐπόμενόν ἐστι, πᾶσαι τὰς προτάσεις τὰς
μεταξύ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἐσχάτης ἐν τῷ Σωρείτῃ εὐρισκόμενας καθόλη
εἶναι· εἰς τὸν κανόνα τῆτον ἀμάρτοις ἕως ἐπιχειρῶν.

Πᾶς ὁ πισύων ἕς τὸν Χριστὸν δικαίῃται,
Πᾶς ὁ δικαιέμενος ἠρησύνκ πρὸς τὸν θεόν.
Πᾶς ὁ ἠρησύνκ πρὸς τὸν θεόν σώζεται,
Πᾶς ὁ σωζόμενος ἐστὶν ἄνθρωπος,
Τίς ἄνθρωπος κολάζεται· ἄρα
Τίς πισύων ἕς τὸν Χριστὸν κολάζεται.

ΤΘ΄.

Πᾶσαι αἱ προκείμεναι ἐν τῷ Σωρείτῃ ὀφάλεσιν εἶναι καταφα-
τικαὶ, ἕδεμία δὲ δύναται εἶναι ἀποφατικὴ.

Δείκν. Τεθήτω γὰρ τὴν πρώτην τῆ Σωρείτη πρότασιν εἶναι ἀποφα-
τικὴν, τότε δὴ ἡ ἐλάττων τῆ Συλλογισμῆ τῆ πρώτης σχήματος ἔσται ἀ-
ποφατικὴ· ἡ γὰρ πρώτη πρότασις τῆ Σωρείτη αἰ γίνεται ἐλάττων τῆ
πρώτης Συλλογισμῆ ἐπὶ τῆς τῆ Σωρείτη ἀναλύσεως. Ἐπεὶ δ' ἐν τῷ
πρώτῳ σχήματι ἡ ἐλάττων, ἕδέποτ' ἐστὶν ἀποφατικὴ (ΣΟ΄.)· δῆλον, ὅτι ἡ
πρώτη πρότασις τῆ Σωρείτη ἢ ὀφείλει εἶναι ἀποφατικὴ.

Θῶμεν ἔτι μίαν τῶν λοιπῶν προκειμένων γίνεσθαι ἀποφατικὴν, τότε δὴ καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ ἐντεῦθεν γινόμενον ὀφείλει εἶναι ἀποφατικόν, ὡς ἐπόμενον τῷ χείρονι μέρει (ΣΞΗ'). Ἐπεὶ δὲ τὸ συμπέρασμα ἐν τῷ ἐφεξῆς συλλογισμῷ διὰ τῆς ἀναλύσεως μείζων γίνεται πρότασις (ΤΖ. Β') ἢ ἐλάττων ἐν τῷ ἐφεξῆς συλλογισμῷ τῆ πρώτης σχήματος ὄντι, ὀφείλει εἶναι ἀποφατικὴ. Ὅπερ ἐστὶ, κατὰ τῆ (ΣΟ') ἄρα ἐν τῷ Σωρείτῃ πᾶσαι αἱ προκειμεναι ὀφείλωσιν εἶναι Καταφατικαί. Ἀμαρτάνοι τις ἂν εἰς τῆτον τὸν Κανόνα, τὸν τρόπον τῆτον ἐπιχειρῶν.

Πᾶς ὁ πιστεύων ἕς τὸν Χριστὸν δικαιοῦται.

Πᾶς ὁ δικαιοῦμενος ἁγίαν ἔχκει πρὸς τὸν Θεόν.

Πᾶς ὁ ἁγίαν ἔχων πρὸς τὸν Θεὸν σώζεται.

Οὐδὲς σωζόμενός ἐστιν ἀσεβής.

Οὐδὲς ἀσεβὴς τῷ Θεῷ ἀρίσκει. Ἄρα

Οὐδὲς πιστεύων ἕς τὸν Χριστὸν τῷ Θεῷ ἀρίσκει.

ΤΙ.

Ἐν τῷ Σωρείτῃ φυλακτέον ἔτι ἅ. ἵνα μή τις πρότασις ψευδὴς παρεσίλθῃ, δι' ἣν τὸ συμπέρασμα ἔκ ἑσθ' ὅπως μὴ εἶναι ψευδές. δευτέρον, ἵνα μὴ ἐν τῷ συμπεράσματι πλεῖον ἐπιφέρωμεν, ἢ περ ἐν ταῖς προκειμέναις ἐσχήκαμεν (ΣΞς').

ΤΙΑ.

Τὸ ἐπιχείρημα ἔτι ἐπὶ τῆς συλλογισμῆς τῆς ἐκ εὐτάκτες ἀνάγεται. Ἐς δὲ τὸ ἐπιχείρημα συλλογισμὸς, ἔτινος τῆ μείζονι, ἢ τῆ ἐλάττωνι, ἢ ἑκατέρῃ συντομίας χάριν ἢ ἐμπέδωσις πρόσκειται.

- Ἐλάττων κατ. χάρ. πᾶς ὁ τῆς ἄλλης ἀγαπῶν τὴν τῶν ἄλλων εὐδαιμονίαν ἐπιζητῆ,
 ἢ ταύτης ἐμπέδωσις. Ὁ γὰρ τῆς ἄλλης ἀγαπῶν ἐκ τῆς τῶν ἄλλων εὐδαιμονίας ἢ
 ἢ δοῆς ἀναπήμπλαται (κατὰ τὸν Ὄρισμ.) Μίζων. Πᾶς ὁ τὴν τῶν ἄλλων εὐδαι-
 ἢ μονίαν ἐπιζητῶν, τὰ ἀνήκοντα τῷ Φυσικῷ νόμῳ ἐπιτελεῖ. ταύτης ἐμπέδωσις ὁ
 ἢ Φυσικὸς ἢ γὰρ νόμος τῆ προτάσει ταύτη ἀποτελεῖται. Ζήτη τὴν σὴν, ἢ τὴν τῶν
 ἢ ἑτέρων εὐδαιμονίαν. Συμπέρασμα. ἄρα πᾶς ὁ τῆς ἄλλης ἀγαπῶν τὰ ἀνήκοντα τῷ
 ἢ Φυσικῷ νόμῳ ἀποτελεῖ.

ΤΙΒ΄.

Τελευταῖον ἐπὶ τὰς ἀμέσως μεταβαίνουσαν συνέπειαν· ἔστι δὲ συνέπειαν ἄμεσος τρόπος τῆ διανοεῖσθαι, καθ' ὃν μίας τιθεμένης προτάσεως, ἄμα τίθεσθαι τὴν ἑτέραν κατὰ τῆς λογικῆς λόγου, πρόδηλον.

- „ Παρ. χάρι. Ὁ Λόγος ἐστὶ δῆλον Θεῷ, ἄρα ὁ ὀλιγαρχῶν τῆ Λόγου, ὀλιγαρχεῖ τὸ δῆλον
 „ τῆ Θεῷ.
 „ Ὡς αὐτως, ὁ Κόσμος ἐστὶ ἀποτέλεσμα τῆ Θεῷ, ἄρα ὁ Θεός ἐστι αἰτία τῷ Κόσμῳ.

ΤΙΓ΄.

Β' ξαίρεται Κανόνες, καθ' ὃς αἱ ἄμεσοι συνέπειαι διαμορφῶνται, εἰσὶν, οἱ ἐπόμενοι.

Α'. Ἀπὸ τῆς δέσεως τῆ καθόλου ἐπὶ τὸ ἄθροισμα τῶν καθ' ἕνα δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Πᾶσα ἀρετὴ ἐστὶν ἕξις· ἄρα αὕτη, ἐκείνη, ἢ ἀρετὴ ἐν ἀτόμῳ ἐστὶν ἕξις.

Β'. Ἀπὸ τῆ ἐνεργείας ἐπὶ τὸ δυνατόν δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Ὁ Κάιος ὀρχεῖται· ἄρα δύναται ὀρχεῖσθαι.

Γ'. Ἀπὸ τῆ μὴ δύνασθαι ἐπὶ τὸ μὴ εἶναι, δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Ὁ κύκλος ἢ δύναται εἶναι τετράγωνος, ἄρα ἢ ἐστὶ τετράγωνος.

Δ'. Ἀπὸ τῶν συνεζευγμένων ἐπὶ τὰ συνεζευγμένα τῆ Ἐννοίας ἰσοδυναμῶντα δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Ὁ ἐσθλὸς φίλος ἐστὶ πολυτίμος θησαυρὸς, ἄρα ὁ ἀμοιρῶν ἐσθλῷ φίλῳ ἀμοιρεῖ πολυτίμῳ θησαυρῷ.

Ε'. Ἀπὸ τῆς μίας τῶν ἀντιφατικῶν προτάσεων ἀληθῆς ἐπὶ τὴν ἑτέραν ψευδῆ δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Ἀληθές ἐστὶ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἶναι μὴ ἐκτεταμένην· ἄρα ψευδές ἐστὶ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἶναι ἐκτεταμένην.

ς'. Ἀπὸ τῆς μίας τῶν ἐναντίων ἕσθης ἀληθῆς ἐπὶ τὴν ἑτέραν ψευδῆ δύναται ἢ συνέπειαν. Π. Χ. Ἀληθές ἐστὶν, ὅτι πᾶσα ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἐστὶ Λογικῆ· ἄρα ψευδές ἐστὶν, ὅτι ἕδεμία ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἐστὶ Λογικῆ.

Ἐνταῦθα καὶ οἱ Κανόνες ἐκεῖνοι δύναται ἀναφέρεσθαι, ὡς καὶ ἀνωτέρω περὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων προτάσεων ἐξεθέμεθα· ὅσα δ' ἐνταῦθα περὶ τῶν μετὰ τῶν συναφείας δεομένων προτάσεων τῶν ἀνωτέρω ἀγκυρῶν καταληφθήσονται.